

Organ för svenskarna i Estland.

Nya riktlinjer.

Ingen kan påstå att under-teknad överdriver om jag ställer ovanstående rubrik i sammanhang med svenskbygdens ungdomsrörelse under det förgångna året. Visserligen ha inga storartade kongresser sammanträtt, inga resolutioner av betydelse och räckvidd diskuterats eller antagits, men oberoende av detta har den svenska ungdomen under det gångna året gått in för nya riktlinjer. Svenskbygdens ungdom har mönstrat upp på idrottsbanor och det i täta led. Man diskuterade frågan man och man emellan. Ungdomen visade intresse för saken och förberedelserna sattes i gång. Ungdomen fann hängivna förespråkare i frågan bland sportintresserade folkskollärare som: A. Vesterberg, T. Gärdström, A. Bergman, V. Aman, V. Pöhl, M. Nyman, A. Samberg o. a. En förträfflig rådgivare i saken visade sig mag. Adolfson vid svenska gymnasiet vara.

På vårvintern 1937 ägde första skidtävlingen rum. Det var av ringa eller ingen betydelse att alla tävlande åkte på hemmagjorda skidor och att några par skidor c:a 10 dagar före tävlingen ännu stodo på rot. Senare på våren hade S. O. V. möjlighet att anställa en idrottsinstruktör och fann den i en man ur egna led — nämligen A. Skönberg från Rikholdi som tog hand om organisationen och hela rörelsen fick en fastare form. Det visade sig snart att ledningen var i goda händer. Deltagareskaran ökades dag för dag. Vad gjorde det att kulan saknades vid övning i kulstötning. Man tog en lagom sten från närmaste gårdsgård. Sak-

Val till Deputeradekammaren den 24 och 25 februari.

Den första valdagen är tillika republikens 20-årsdag.

President-regenten K. Pats undertecknade onsdagen den 19 januari på eftermiddagen följande beslut:

“Bestämmer att valen till Deputeradekammaren (riigivolikogu) skall försiggå den 24 och 25 februari 1938.”

Detta beslut av President-regenten är kungjort i Riigi Teataja nr. 6, onsdagen den 19 januari 1938.

Därmed börja från den 19 januari alla terminer, som äro förutsedda i lagen om val till Deputeradekammare: uppställning av kandidater, och samlandet samt inlämnan-

det av underskrifter för kandidaterna och deras beriktigande av kommunalmyndigheterna.

Enligt beslut av huvudkommitten för valen av den 13 januari kungjort i Riigi Teataja nr. 5 av den 18 januari 1938 försiggår uppställandet av kandidater och lämnandet av underskrifter för desamma t. o. m. den 26 januari varje dag även söndagen mellan kl. 9–15 samt 17–19 från den dag kungörelsen om val ägde rum.

nades spjut vid övningen på en del ställen fick fars ljustra, som numera är förbjuden att hugga fisk med, ersätta spjutet. Den 1 augusti i Rikholdi visade goda resultat i jämförelse med tränings-tiden och förhållandena. Icke sämre resultat nåddes i tävlingen vid Linnamäe med våra grannar. Det anförda betyder i sak, att ungdomen företagit en nyorientering — gått in på nya och sunda riktlinjer. Nu bör vi emellertid icke tro att alla svårigheter äro övervunna och det hela löper av sig självt. Till en början behöver vi visserligen ännu ett kraftigt stöd för att anskaffa redskap och anlägga sportplatser, men målet bör vara att vi växa

till och i en snar framtid själva kunna underhålla våra egna organisationer. Man kan icke begära att vinna full förståelse av utomstående som ej själva varit tvungna använda gårdsgårdssten i stället för kula o. s. v. Icke kan man heller begära och tänka på att ständigt erhålla stöd, om ock för en god sak. Nej, friskt mod pojkar! Vi bör visa att vi också själva kan utträtta något. Och detta har vi i viss mån redan visat. Tänk på sportplatsen vid folkhögskolan och den provisoriska platsen i Rikholdi. Visserligen äro desamma ännu ej färdiga, men dock är mycket förarbete redan gjort. Fortsätt i

Forts. sid. 2.

Pelle Byström.

Försök på lantbruksskolan 1937.

IV.

Gödslingsförsök i havre.

Det är alltid vanskligt att gödsla

Nya riktlinjer...

samma anda och Ni skall se att trägen vinner. Där redskapen saknas gör fortfarande bruk av gårdsgårdsstenen och far eller farfars ljustra, tills vi hunnit skaffa oss tidsenliga redskap. Är brottarmattan för hård — stoppa mer halm mellan de gamla begagnade och hopsyddna säckvävnaderna — så blir den mjukare. Med god vilja, gott samförstånd och oslitbar energi bör tiden ej vara långt borta när vi kan bjuda dem spetsen som nu har stort försprång.

För hundra år sedan skrev en svensk författare: "Men ett enda — ett visst stort — har svensken enskilt ifrån andra i Europa blivit ämnad till — det är till fattigdom. Kunde vi endast lära oss den rätt. Vi har den mer eller mindre alla här; men många bär sig oskickligt åt med den huvudkaraktär i världen som Gud givit oss. Svensken är fattig".

Så var det för hundra år sedan — så är det ej i dag.

Låt det i dag heta: estlandssvensken är fattig. Fattig är dock ej detsamma som ynkygg. Det finns ett ordspråk som heter: fattig men stolt. Skriv det gärna med stort S där det så behövs och Du skall se att Du kommer fortare fram.

Idrotten för oss visserligen icke direkt till välstånd, men den lär oss, tränar oss i uthållighet, målmedvetenhet och ordning. Ett annat ordspråk säger; "ordningen är arbetets hävstång". Den uthållighet, målmedvetenhet och ordning som vi lär oss på idrottsbanan bör vi senare var på sin plats använda som hävstång i vårt dagliga arbete. Gör vi det, kan vi också vara övertygade om, att det efter femtio år ej bör heta mer: "de stackars fattiga estlandssvenskarna".

En sund och välorganiserad idrottsrörelse fostrar en vaken och målmedveten ungdom till gagn för sin stam, hembygd och fosterland.

M. W.

med konstgödsel till vårsäd, och jag har alltid varit av den åsikten, att konstgödsling till havre och korn i vår bygd inte skulle löna sig, möjligen med undantag av fosfat. Det kan ju löna sig ett år, då det regnar tillräckligt under växttiden, men kommer den vanliga försommartorkan på allvar, så har man i allmänhet gödlat förgäves.

Men en sak är att tro, en annan sak är att veta. Allting bör försökas och prövas, innan man dömer. I år lades alltså ut ett allsidigt gödslingsförsök i hav-

Gödselkostnad	Skördeökningens värde	Vinst	Förlust
kr pr har	kronor pr har		
a = 48:—	39:—	—	9:—
b = 36:—	23:26	—	12:74
c = 36:—	12:32	—	23:68
d = 24:—	42:42	18:32	—

Här är en hel del intressanta saker att lägga märke till, bland annat följande: 1) Överallt där kväve (salpeter) använts, har det blivit förlust; 2) där endast superfosfat och kali givits (d), har det i stället blivit god vinst; 3) att superfosfat också här haft

Gödsling	Gödselkostnad	Skördeökningens värde	Vinst	Förlust
räknat i kronor pr hektar.				
Salpeter	24:—	3:37	—	27:37
Superfosfat	12:—	26:63	14:63	—
Kalisalt	12:—	15:69	3:69	—

Detta talar ett språk, som är tydligt nog, eller hur? Under det att salpetern orsakat en förlust av 27:—kr pr har, så har superfosfat givit en vinst av 14—15 kronor pr har. Vinsten av kaligödslingen är ringa, men den finns i alla fall, och det tyder på, att kali också bidragit till det goda resultatet på d-rutorna.

En sak, som vi också få göra klart för oss, är, att det såg inte alls ut på det sättet, medan havren stod och växte. Vad man då kunde se, var att de rutor, som gödslats med salpeter, voro kraftigare växta än de andra. Men det var mest strået, som växte, medan det blev litet i axen, och det är ju ändå det viktigaste. Vi se därav, att det oftast är omöjligt att avgöra, hur en gödsling verkar, bara genom att se på grödan, man måste väga skörden för att kunna bedöma saken rätt.

Som sammanfattning av årets gödslingsförsök vill jag framhålla, att de i stort sett givit samma utslag som försöken förra året.

re. Det lades förresten i samråd med estniska statens centrala försöksverksamhet. Planen var här följande:

- a = salpeter + superfosfat kalisalt
- b = salpeter + superfosfat
- c = salpeter + kalisalt
- d = superfosfat + kalisalt.

Beräkningen av detta försök blir något mera vidlyftig än för de andra, och då jag inte vill trötta ut läsarna med alltför mycket siffror, skall jag nu endast göra jämförelser mellan gödselkostnad och skördevärdet:

bättre verkan än kali kan man se av en jämförelse mellan c och d, i det att förlusten är mycket mindre i b.

För att bättre få detta klart för oss, skola vi göra en sammanställning, där varje gödselmedel räknas ensamt för sig:

Överallt har fosfatgödslingen visat sig behövlig och lönande. Däremot har överallt kaligödslingen betalat sig dåligt, vilket tyder på, att Birkas jord har ganska gott om kali i sig själv. Gödslingen med kväve (salpeter) har gett olika utslag: som övergödsling till råg på våren har det lönat sig mycket bra, men till gammal vall och till havre har det lönat sig dåligt eller inte alls.

Ännu en gång vill jag påpeka, att detta gäller i första hand för Birkasjorden, och man måste komma i håg, att det å andra ställen kan ställa sig annorlunda. Detta kan särskilt gälla gödslingen med kali.

Den, som är intresserad av dessa frågor, vill jag uppmana att sätta sig i förbindelse med mig. Är någon så intresserad, att han vill pröva på att lägga ut ett försök (och sköta det!), så vill jag stå till tjänst med hjälp, så långt min tid räcker till. Huvudsaken är, att jag får veta om det i god tid.

forts.

Se, det kom sig

att jag i dag, sedan jag flera dagar i sträck gått och låst upp Kustbons brevlåda och funnit den tom, tog och ringde upp min gode vän på Vormsö. Jag hade tänkt mig att han kanske var sjuk eller hade så fullt upp med arbete att han inte hann meddela red. de få, för honom obetydliga, men för red. betydliga händelser, som hänt där. Näja, efter en liten stunds väntan kom jag äntligen i förbindelse med min gode väns telefonnummer på V., men se hans röst kunde jag inte höra utan istället meddelade mig en vän kvinnoröst att vännen gått ut för en stund sedan, yart visste den ej. Jag började så fråga efter nyheter och efter vad som hänt de sista dagarna av vikt och värde. Efter något tänkande svarade mig rösten att det händer ingenting på V. "Förr i tiden gifte folk sig vid denna tid eller började tänka därpå, men nu är det också lugnt på detta område", suckade rösten. Ett par äldre människor ha dött den sista tiden, men för övrigt står allting stilla. — "Hur är det med vägen över isen mellan Haapsalu och V." var nästa fråga och svaret blev att man trots tövädret fortfarande både gick till fots och åkte efter häst över isen, fast inte raka vägen från "Derenge" på "Bergfeldt" utan vägen går från "Obbhälmen" över Hästholmen på Karata; namn som för en utomstående låta obegripliga men för vormsöbon äro välkända. Och vatten finns på isen så att det t. o. m. på sina ställen stiger över släden. Huru länge det är töväder och huru länge man får åka denna omväg kunde inte den väna kvinnorösten upplysa mig om. Den upplysningen fick jag också att alla mätte bra (inte vet jag hur kvinnan kunde ha reda på det) och att man väntade att det skulle bli kallt... och så försvann rösten.

Nästa gång när jag ringer, hoppas jag att jag får höra min gode väns röst i andra ändan av tråden och att han har något nytt att förtälja. *Fridolin.*

Svenska Odlingens Vänners bibliotek

Rüütli 3, hålles öppet alla helgfria onsdagar kl. 7.30 — 8.30.

Svårt gränsintermezzo vid Rysk-Estniska gränsen på Peipsisjön.

En svårartad sammanstötning ägde den 19 jan. rum mellan ryska och estniska gränsvakter ute på Peipsisjön, varvid två ryska vakter vid skottlossningen blevo dödade.

På onsdagen vid tvåtiden såg man att två ryska gränsvakter kommo åkande över gränsen ute på isen i riktning mot ett notlag fiskare, som fiskade aldeles vid gränsen på estniska sidan. Tillsammans med fiskarna befunno sig också estniska gränsvakter, som för att hejda ryssarna sköto ett varningsskott, varpå en ryss svarade med att skjuta skarpt i riktning mot esterna. Därpå svarade de estniska gränsvakterna på samma sätt med att skjuta skarpt varvid en ryss jämte häst blevo dödade. Den andra ryssen lade sig då på isen bakom släden och intog en skjutställning varvid han varnade att ifall någon närmar sig så skjuter han. Trots varningen närmade sig en estnisk gränsvakt honom, varvid ryssen siktade och skulle skjuta, men för att rädda kamratens liv sköt en este i riktning mot ryssen varvid denne blev dödligt skadad.

Både ryska och estniska undersökningskommitteer ha anlänt till platsen för intermezzot och en grundlig undersökning kommer att företagas.

Estnische lyrikern Jakob Liiv död.

I måndags avled i Rakvere efter en längre tids sjukdom den kände estniska skriftställaren Jakob Liiv i en ålder av 78 år. Han var i synnerhet känd som en utmärkt lyriker.

Vapenbåten i Paldiski under auktion.

Den i Paldiskis hamn för vapensmuggling beryktade ångaren "Vena-Bena" kommer den 3 mars att bortauktioneras. Det officiella priset är 153.318 kr. från vilken summa också buden börja.

Ångaren "Vena-Bena" är en jämförelsevis ny ångare, och inom sjömanskretsar värderar man den till minst 300—350.000 kr.

Till Kustbons prenumeranter.

Vi vädja till alla våra läsare att i tid förnya prenumerationen för 1938. så att det icke behöver bli avbrott i expedieringen. För att tidningen skall kunna utvecklas borde också de gamla prenumeranterna söka värva nya prenumeranter. Därmed gagnar man tidskriften och arbetet. Insänd samtidigt med beställningen den i tidningen avgivna prenumerationssavgiften, och de, som icke betalt för 1937, torde godhetsfullt insända avgiften under adress K u s t b o n, Rüütli 3, Tallinn.

Tidningen vill allt framgent följa med sin tid och tillvarata de estlandssvenska livsintressena. Stöd därför tidningen genom att prenumerera på den! Därmed stöder man också tidningens syften — estlandssvenskarnas kulturutveckling och svenskhetens tillvaratagande bland svenskbygdens breda lager.

Red.

Emil Adalberth 50 år.

Den i svensk Estland i vida kretsar kände och högt värderade f. rektorn vid Birkas lantbruks- och folkhögskola rektor Emil Adalberth, Onnestad Sverige, fyllde den 15 januari 50 år

Rektor Adalberth behöver ej här någon närmare presentation. Han har gjort sig känd som en duglig pedagog och föregångsman då det gällt att hjälpa estlands svenskt jordbruk framåt. Som lärare vid folkhögskolan och genom sina otaliga föredragsresor i svenskbygden vann han allmän uppskattning och lämnade spår efter sig som ännu äro skönbara. Med oförminskat intresse följer rektor Adalberth fortfarande estlandssvenskarnas strävanden i Sverige, där han numera är bosatt. Alla estlandssvenskar förena sig i en varm lyckönskan och hoppas att ännu flera gånger få se rektor Adalberth i Svenskestland.

Rågleveransen till Finland.

Rågeexporten till Finland, dit detta år 10.000 ton skola exporteras, kommer att ske först på våren, då isförhållandena nu försvåra sjöfarten.

Ruhnu har fått ny exportartikel.

För tillfället råder en livlig verksamhet på Ruhnu med förfärdigandet av roddbåtar som äro avsedda för export på Sverige. Man förfärdigar sådana båtar i så gott som varje gård och de ha en god åtgång när runöborna uppenbara sig med dem på våren i Stockholm. — Ett förståndigt sätt att skaffa jordbruket binkomst.

Spionaffär avslöjad i Sverige.

En spionaffär av ännu outredd omfattning har avslöjats i Fagersta bruks verkstäder. Två avskedade arbetare ha anhållits såsom misstänkta för att ha sålt fabriks hemligheter till utländska bolag. Det rör sig om fotografering av vissa ugnar i brukets hårdmetallavdelning, där brukskoncernens värdefullaste fabriks hemlighet hårdmetallen seco tillverkas.

Kalinin blev Sovjets högsta man.

Vid gemensamt plenum på måndagen av båda kamrarna i Sovjetunionens högsta råd valdes enhälligt under stormande ovationer Kalinin till ordförande i presidiet för Sovjetunionens högsta råd.

Kalinin förblir därmed Sovjetunionens officiella statsöverhuvud.

En försenad julhistoria.

Denna historia berättas just nu i Köpenhamn:

Stral före jul ringde det på en av privattelefonerna hos en större Köpenhamnsfirma, och en röst bad att få tala vid direktören. Den unga damen i växeln frågade vem hon fick anmäla.

— Det är kungen, sade rösten.
— Nej, den gaar ikke, Bedsterfar, sade telefonisten, som var övertygad om att det var någon av personalen som skämtade med henne.

Någon dag senare voro kungen och drottningen ute och handlade julklappar. De kommo också till denna firma, och kungen berättade för chefen om sin upplevelse. Han bad att få veta den unga damens namn och köpte en ask konfekt. Utanpå skrev han: Glädlig Jul fra „Bedsterfar“.

GEFLE NYA STUVERIAKTIEBOLAG

Gävle
Medlem av Norrlands Stuvareförb.
Telegramadr.: Stowing. Tel. 277.

Clofströms
Rostfria Kokkärl
rekommenderas.

A.-B. LYCKES SÖNER

Fiskebäckskil.
Konservfabrik för inläggning av finare anjovis och sillkonserver. Tel. 15.

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK
JÄRBO
FILTAR VADMAL SPORTTYGER

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar

Bästa drivkraft för fartyg av alla slag är

Marin- J. M. June-
motorn Munkteill
A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK
el 197, 8 7 — JÖNKÖPING — Telegr. Moto

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna
Randiga och rutiga bomullstyger,
Bomullsflanell, Crepe-Frottéer, Poplin.
Silkesblustyg Zefyr, Bolstervar, Co-
ver. — Coat, Jacquardbolster Kadettyg,
Möbeltyg.

FENIX **DRUVAN**
Föreningsgat. 7. Engelbrektsgat. 5

Gå till den av dessa restauranger
som är Eder närmast då Ni vistas i

MALMÖ
Intima och hemtrevliga lokaler.
Omtyckta klubbbrum.
Direktion: Aktiebolaget Malmörestauranger.

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden
om Ni använder

ORSA vedsågblad
Efterfråga dessa i närmaste järnaffär

Tillv: A/B ORSA Sägbladsfabrik,
Ensamförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa.
Tel. Namnanrop. Telegramadress: Järnbirger.

E. W. JUST

Blekeri-Färgeri-Merisering
Tel. 148 BORÅS 21 48

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red.
A. Stahl.
A. Aspellin.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

Prima PORTLAND CEMENT

från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

Sjuntorps Aktiebolag S J U N T O R P

Rekommenderar sina välkända
tillverkningar.

GEFLE MANUFAKTUR A.-B. STRÖMSBRO

Utmärkta garner för fiskeriändamål
REKOMMENDERAS.

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt

Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh: Civiling. John Wanselin, stadskemist.

Herdina Lindebergs eftr.

Inneh.: Anna Sultan
Stora Torget 3. Linköping Tel. 178
1sta kl. Konditoriserivering: Choklad,
Konfekt, Bakelser och Småbröd.

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydda skodon, Mans- och Goss
kodon. Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas
i alla välsorterade affärer.